

Modele językowe zmieniają dostęp do informacji

1.9.2026 - | Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

17 września 2026 r. w godz. 12.00-14.00 zapraszamy do udziału w kolejnym wykładzie realizowanym w ramach projektu „Cyfrowy ekosystem nauki - komunikacja w transferze wiedzy”.

Spotkanie pt. **„Od pełnotekstowego wyszukiwania do modeli językowych. Jak zmienia się odnajdywanie informacji w środowisku cyfrowym”** poprowadzi **dr hab. Arkadiusz Pulikowski, prof. UŚ** z Instytutu Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Sposób wyszukiwania informacji w środowisku cyfrowym zmienia się wraz z rozwojem technologii. W klasycznym wyszukiwaniu pełnotekstowym użytkownik formułował zapytanie za pomocą słów kluczowych, a następnie otrzymywał listę dokumentów, które musiał samodzielnie przejrzeć i ocenić. Rozwój narzędzi semantycznych i algorytmów rankingowych stopniowo modyfikował ten model, jednak upowszechnienie dużych modeli językowych przyniosło znacznie głębszą zmianę – użytkownik może dziś formułować swoją potrzebę informacyjną w języku naturalnym i prowadzić dialog z systemem.

Podczas wykładu uczestnicy przyjrzą się wykorzystaniu modeli językowych zarówno w istniejących wcześniej serwisach udostępniających pełne teksty dokumentów, jak i w nowych narzędziach, które odpowiadają na pytania zadawane w języku naturalnym, wskazują publikacje i odsyłają do pełnych tekstów znajdujących się w rozproszonych zasobach. Na przykładach różnych rozwiązań omówione zostaną sposoby formułowania zapytań, generowania odpowiedzi oraz prezentowania wyników wyszukiwania.

Ważnym kontekstem tych przemian jest również **wiarygodność i kompletność informacji uzyskiwanych za pośrednictwem nowych narzędzi**. W świecie modeli językowych zadaniem użytkownika staje się nie tylko odnalezienie potrzebnej informacji, ale także analiza otrzymanej odpowiedzi i sprawdzenie, na jakich źródłach została ona oparta. Zagadnienia te będą dopełnieniem rozważań nad ewolucją sposobów wyszukiwania informacji w środowisku cyfrowym.

Do udziału w wykładzie zapraszamy szerokie grono odbiorców, w szczególności **pracowników sektora kultury, bibliotekarzy i specjalistów informacji, przedstawicieli organizacji pozarządowych, studentów, uczniów, nauczycieli, seniorów oraz wszystkich zainteresowanych wyszukiwaniem informacji, nowymi technologiami i sztuczną inteligencją**.

Zapraszamy również do odwiedzenia strony projektu, na której publikowane są informacje o wszystkich wykładach i materiałach edukacyjnych:

Zapraszamy również do odwiedzenia strony projektu, na której publikowane są informacje o wszystkich wykładach i materiałach edukacyjnych:

<https://www.sbp.pl/cen/wyklady>

O prowadzącym

Dr hab. Arkadiusz Pulikowski, prof. UŚ – pracownik badawczo-dydaktyczny w Instytucie Nauk o

Kulturze na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Głównym obszarem jego zainteresowań badawczych jest problematyka wyszukiwania informacji naukowej, której poświęcił opublikowaną w 2018 roku książkę „**Modelowanie procesu wyszukiwania informacji naukowej. Strategie i interakcje**”. Zajmuje się również zachowaniami informacyjnymi użytkowników, badaniami użyteczności interfejsów, infometrią oraz digitalizacją zasobów informacyjnych. Jest współtwórcą bazy **Arianta - Naukowe i branżowe polskie czasopisma elektroniczne**.

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki w ramach Programu Społeczna odpowiedzialność nauki II

<https://www.sbp.pl/serwis-informacyjny/wszystkie/modele-jezykowe-zmieniaja-dostep-do-informacji>